

Maria Jokitalo

"Det är alltid annorlunda", Kramfors konsthall, till 9 feb.

Maria Jokitalo var förra årets Höga Kusten-stipendiat. Hon valdes ut av en jury, som det året hade ett extra tufft uppdrag, att välja en bland alla de högkvalitativa 78 inskickade ansökningarna. Maria Jokitalo enades man om som den absolut intressantaste då, förutom att hon är en skicklig konstnär, hennes bilder dessutom rymmer både allvar och en stor portion humor, som juryn skrev i sin motivering. Hon stack helt enkelt ut med sin egensinniga konst, säger en av jurymedlemmarna under presentationen på lördagens vernissage.

I Kramfors konsthall har de relativt omfångsrika målningarna hängts med mycket luft emellan. Storleken och motiven kräver nog det. Oftast använder sig Maria Jokitalo av klara och starka akrylfärger när hon målar sin komposition av människor och ting medan landskapsmåleriet i bakgrunden har en mer dämpad färgskala. Intressant att vi västernorrälänningar tyckte oss se våra större älvar på målningarna, exempelvis Indalsälvens bråddjup och blå serpentinväg sedd från Lidens utsiktsberg, som inspiration till "Flugan". Det ser ut som om den plymförsedda och tungt lastade varelsen just ska ta steget över kanten. Kanske för att testa om de skira flugvingarna bär.

"Emma och jag" är en rolig kavalkad av leksaksdjur och bästisar från barndomen. Tätt samman på en flygande trasmatte i glada färger flyger de över ett skogslandskap som antingen håller på att mörkna eller är det kanske tidig morgon och solen som går upp där under den sotade skyn.

Min favorit är nog ändå "Trädgrevinnan" med konstnären själv som en rovfågel på sin gren. Blicken väjer inte, stirrar rakt fram och de kloliknande tånaglarna ser ut att vara mycket vassa. Ljuset, de mättade gröna och gula färgerna och älvlandskapet i bakgrunden ger en känsla av både vila och fara.

Oftast gör Maria Jokitalo en noga genomtänkt iscensättning av det hon har tänkt måla. Nästan alltid har hon sig själv som modell i centrum. Det är enklast så och jag är inte rädd att gå in i fula eller obehagliga roller, förklarar hon, tvärtom min egen kropp ger liv åt motivet.

Men det är en lång process innan det är dags att måla. Hon börjar med att samla all rekvisita som behövs; rotar runt på loppisar, kollar hemma hos kompisar efter bra grejer eller söker vad hon vill ha ute i skogen. Sedan bygger hon upp den tänkta scenen i sin ateljé eller ibland utomhus. Någon i bilden som möter betraktarens blick vill hon också gärna ha med.

När arrangemanget är färdigställt knäpper hon mängder av bilder med självutlösaren, väljer ut några stycken och lägger in dem i ett redigeringsprogram på datorn. Ibland knycker hon en och annan detalj från nätet, men oftast bara som komplement. Det utvalda fotot projicerar hon sedan på duken och drar upp konturerna efter. Själva jobbet, att måla så naturalistiskt som möjligt, tycker hon är det allra roligaste och såklart det som kräver mest.

Det är lätt att förstå att Maria Jokitalos favoritböcker en gång var "Alice i Underlandet" och "Tidsresenärens hustru". Fantasyskildringar som i likhet med hennes egna målningar har den uppbrutna kronologin, gränslösheten och det uppsluppna fantastieriet som starka ingredienser.

Text: Karin Lundqvist
Foto: Jonas Lundqvist
Volym 2015-01-28